

певних ідеологічних принципів. Вона здійснюється багатьма суб'єктами політичного життя суспільства і служить різним цілям. Сучасні демократії активно використовують її як один із засобів політичної комунікації.

Список використаної літератури:

1. Почепцов Г. Как ведутся тайные войны. Психологические операции в современном мире / Г. Почепцов. – Х.: Консум, 2000. – 231 с.
2. Яковлева Н.І. Особливості розуміння сучасної політичної пропаганди / Н. І. Яковлева // Політологічний вісник: зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 44. – С. 308–318.
3. Яковлева Н.І. Політична пропаганда як складова політичної комунікації: автореф. дис. ... канд. політ. наук. / Н. І. Яковлева. – К., 2010. – 324 с.

Луцької А.

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕГІОНАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ НА НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА РЕЛІГІЙНІЙ ОСНОВІ

У статті розглянуто проблему регіональних конфліктів що виникають на національній або релігійній основі.

Ключові слова: політика, релігія, конфлікти.

Впродовж багатьох століть на політичний розвиток людського суспільства впливали дві протилежні тенденції — створення світових імперій та національних держав. Тривалий час інтеграційні процеси, яких вимагав розвиток світового господарства, йшли шляхом створення велетенських наддержав — імперій. У таких державах можна було мобілізувати великі трудові і фінансові ресурси, створити місткий внутрішній ринок. Але поступово почала домінувати тенденція створення порівняно невеликих держав на національній основі, яка остаточно перемогла у ХХ ст. Боротьба цих двох напрямків світового політичного розвитку постійно призводила до виникнення спочатку міжплеменних, а потім міжнаціональних суперечностей, які дуже часто вирішувались за допомогою воєн.

Учені, шукаючи універсальний засіб для припинення воєн, ще більше провокували гонку озброєнь. Наприклад, шведський винахідник і підприємець А. Нобель, який у середині ХІХ ст. винайшов динаміт, вважав, що ця сильна вибухівка змусить людство жахнутися можливих наслідків майбутніх воєн і припинити їх. Але у першій половині ХХ ст. людство пережило дві світові війни, у яких основною руйнівною силою був тринітротолуол — винахід Нобеля.

Саме світові війни, до яких були залучені людські і матеріальні ресурси більшості країн світу, показати, що світові проблеми, насамперед політичні, треба якось вирішувати. Для цього після Першої світової війни була створена Ліга Націй, а після Другої світової — Організація Об'єднаних Націй. Проте, протистояння упродовж 1920-80-х років двох військово-політичних блоків (що отримало назву протистояння Сходу і Заходу) призвели до небаченої у світі гонки озброєнь і нарощування арсеналів зброї масового знищення, насамперед ядерної. Це поставило людську цивілізацію на грань

фізичного самознищення, бо використання навіть частини ракетно-ядерного потенціалу двох наддержав того часу, СРСР і США, могло викликати ланцюг екологічних катастроф, що отримали назву "ядерної зими".

Тому дедалі більше вчених, політичних діячів, широкі кола громадськості прилучилися до антивоєнного руху. Широкомасштабне розгортання цього руху у 70-80-х роках ХХ ст. та економічні проблеми, викликані гонкою озброєнь, насамперед у так званих соціалістичних країнах, змусили лідерів СРСР і США розпочати переговори про скорочення озброєнь. Спочатку було досягнуто згоди про ліквідацію найбільш небезпечних ракет середнього радіусу дії і крилатих ракет (договір ОСО-1), які концентрувались у Європі і могли доносити ядерні боєголовки до цілей за 5-6 хв.

Дещо згодом були підписані договори про скорочення звичайних озброєнь у Європі та 50% скорочення стратегічних ядерних озброєнь усіх типів (ОСО-2). І хоч розпад радянської імперії розширив кількість країн, що володіють ядерною зброєю, та Росія, Україна, Казахстан і Білорусь взяли на себе міжнародні зобов'язання колишнього Радянського Союзу. Україна, яка на певний час стала третьою ракетно-ядерною державою світу, повністю відмовилася від неї.

Досі найбільшими ядерними арсеналами володіють Росія і США, але свої запаси і можливості для подальшого виробництва цієї зброї мають також Франція, Великобританія і Китай. Хоч загроза виникнення світового ядерного конфлікту значно зменшилася, але окремі сучасні тенденції розвитку політичних подій роблять цю проблему досить гострою.

Насамперед, окремі політичні кола у Росії мріють відродити військово-політичну могутність колишньої імперії з її потужною наступальною ядерною зброєю. По-друге, чимало країн (Ізраїль, Пакистан, Індія, Іран, Ірак, КНДР) прагнуть оволодіти ядерною зброєю. Нарешті, досить небезпечним під час воєн може виявитися і "мирний" атом. Десятки атомних електростанцій, розташованих у густозаселених районах Європи, США, Японії та інших регіонів світу, при застосуванні сучасної звичайної високоточної зброї можуть бути зруйнованими. Важко уявити, до яких наслідків призведе вибух сотень "Чорнобилів" одночасно, адже в атомних реакторах міститься у десятки і сотні разів більше запасів радіоактивних речовин, ніж у найпотужніших атомних бомбах. Небезпека нової світової війни весь час підтримується великою кількістю регіональних військово-політичних конфліктів. Регіональні конфлікти вже після Другої світової війни завдали величезних збитків і забрали життя десятків мільйонів осіб у Кореї, В'єтнамі, Лаосі, Камбоджі, на Близькому і Середньому Сході, у Центральній, Південній і Східній Африці та інших регіонах світу. Раніше більшість цих конфліктів провокувалися радянською імперією, яка прагнула поширити "завоювання соціалізму" на весь світ. Будь-який режим, який заявляв про перехід на шлях "соціалістичного розвитку", одразу ж отримував масовану військову та економічну допомогу. Таким чином були виплекані диктаторські режими на Кубі (Ф. Кастро), у Лівії (М. Каддафі), в Іраку (С.Хусейн) та ін.

Особливо небезпечною є широка смуга регіональних конфліктів, що виникла на південних межах колишньої світової соціалістичної системи. Вона простягнулась від

Південної Європи (держави колишньої Югославії, Албанія) через Кавказ (Грузія, Вірменія, Азербайджан, південь Росії) і Малу Азію (проблема Курдистану) до Центральної і Південної Азії (Афганістан, Таджикистан, прикордонні райони Індії і Пакистану, Шрі-Ланка). У західній частині цієї зони явно спостерігається протистояння між християнським та мусульманським світом. У багатьох мусульманських країнах посилюються ісламський фундаменталізм, який становить суттєву загрозу для міжнародної стабільності.

Людство докладає величезних зусиль, щоб ліквідувати вогнища регіональних конфліктів. Для цього задіюються можливості ООН, багатьох миротворчих організацій і авторитетних політичних діячів, а в останні роки і військових структур НАТО. Частина конфліктів на Півдні Африки, на Близькому Сході (проблема Палестини), в Індокитаї, у країнах колишньої Югославії вдалося ліквідувати або пригасити. Але в багатьох випадках миротворчі ініціативи зазнають краху (особливо це стосується африканських країн). Наслідком військово-політичних конфліктів є консервація відсталості багатьох країн, мільйонні потоки біженців, злидні і голод.

Регіональні конфлікти часто породжують ще одну важливу сучасну проблему — міжнародний тероризм. Щоб досягти своєї мети, ворогуючі сторони часто вдаються до захоплення заручників, вибухів у літаках, поїздах, супермаркетах та інших місцях масового скупчення людей.

Вирішення проблеми регіональних конфліктів можливе лише при усуненні їх причин, які найчастіше полягають в існуванні тоталітарних режимів, національному, релігійному і соціальному гнобленні.

Список використаної літератури:

1. Колодний А. Академічне релігієзнавство: Підручник. / А. Колодний. – К: Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Бондаренко В.Д. Релігійне життя в Україні: стан, проблеми, шляхи оптимізації / В. Д. Бондаренко, В. Є. Єленський, В. С. Журавський. – К.: Логос, 2001. – 50 с.
3. Вайг Б. Ставлення держави до сект та «нових релігій» / Б. Вайг // Національна безпека і оборона. – 2000. – № 10. – С. 73-76.